

TEXNOLOGIYA FANINI O'QITISHDA AMALIY MASHG'ULOTLARDA QO'LLANILADIGAN METODLAR

Astanaqulova Mohigulxon Akmaljon qizi
Termiz davlat pedagogika instituti
Texnologik ta'lim yo'nalishi I-kurs talabasi
<https://doi.org/10.5281/zenodo.20046549>

Annotatsiya

Mazkur maqolada texnologiya fanini o'qitishda amaliy mashg'ulotlarning o'rni, ularni tashkil etishda qo'llaniladigan zamonaviy metodlar hamda ularning samaradorligi tahlil qilinadi. Shuningdek, o'yinli metodlar, muammoli o'qitish, loyiha metodi va raqamli vositalardan foydalanishning pedagogik ahamiyati asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: texnologiya ta'limi, amaliy mashg'ulot, innovatsion metodlar, loyiha metodi, muammoli o'qitish, kreativlik.

Annotation

This article analyzes the role of practical занятия (hands-on activities) in teaching technology as a subject, the modern methods used in organizing them, and their effectiveness. It also substantiates the pedagogical significance of using game-based methods, problem-based learning, the project method, and digital tools.

Keywords: technology education, practical activities, innovative methods, project method, problem-based learning, creativity.

Kirish. Zamonaviy ta'lim tizimida Texnologiya ta'limi nafaqat nazariy bilim berish, balki o'quvchilarda amaliy ko'nikma va kompetensiyalarni shakllantirishga yo'naltirilgan fan sifatida muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatish va kundalik hayotda zarur bo'lgan ko'nikmalarni rivojlantirishda amaliy mashg'ulotlarning roli beqiyosdir.

Bugungi kunda Pedagogika va Ta'lim texnologiyalari rivoji o'qitish jarayoniga yangi yondashuvlarni tatbiq etishni talab qilmoqda. Shu bois texnologiya fanida amaliy mashg'ulotlarni samarali tashkil etish uchun innovatsion metodlardan foydalanish zarur.

Amaliy mashg'ulotlarning pedagogik mohiyati

Amaliy mashg'ulotlar o'quvchilarning nazariy bilimlarini mustahkamlash, ularni real faoliyatga tatbiq etish hamda mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu jarayonda o'quvchi faqat tinglovchi emas, balki faol ishtirokchiga aylanadi.

Amaliy mashg'ulotlar quyidagi vazifalarni bajaradi:

- bilimlarni amaliyotga tatbiq etish
- texnik va ijodiy fikrlashni rivojlantirish
- muammoni hal qilish ko'nikmasini shakllantirish
- kasbiy yo'naltirishni ta'minlash

Amaliy mashg'ulotlarda qo'llaniladigan asosiy metodlar. Loyiha metodi o'quvchilarning mustaqil faoliyatini tashkil etishga asoslanadi. Bu metodda o'quvchilar muayyan mahsulot yoki yechim yaratish ustida ishlaydi. Natijada ularning:

- rejalashtirish
- izlanish
- tahlil qilish

- natijani taqdim etish ko'nikmalari rivojlanadi.

Muammoli o'qitish metodi. Muammoli o'qitish asosida tashkil etilgan mashg'ulotlarda o'quvchilarga real hayotiy vaziyatlarga yaqin muammolar beriladi. O'quvchilar esa mustaqil yoki guruhda ushbu muammoning yechimini topadi.

Bu metod:

- tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi
- ijodiy yondashuvni shakllantiradi
- bilimlarni chuqur o'zlashtirishga yordam beradi

O'yinli metodlar

O'yin elementlari asosida tashkil etilgan mashg'ulotlar o'quvchilarning qiziqishini oshiradi va ularni faol ishtirok etishga undaydi.

Masalan:

- rol o'yinlar
- biznes o'yinlar
- simulyatsiya mashqlari

Bu metodlar orqali o'quvchilar real jarayonlarni modellashtirish imkoniga ega bo'ladi.

Amaliy trening metodi

Trening mashg'ulotlari o'quvchilarda aniq ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan. Bu jarayonda:

- takroriy mashqlar
- ustoz-shogird yondashuvi
- individual yondashuv qo'llaniladi.

Raqamlivositalardan foydalanish

Zamonaviy ta'limda Raqamli ta'lim muhim o'rin tutadi. Amaliy mashg'ulotlarda quyidagilar qo'llanilishi mumkin:

- 3D modellashtirish dasturlari
- virtual laboratoriyalar
- video darslar va interaktiv platformalar

Bu vositalar o'quvchilarning texnologik savodxonligini oshiradi.

Metodlarning samaradorligi

Yuqoridagi metodlarni uyg'unlashtirib qo'llash quyidagi natijalarga olib keladi:

- o'quvchilarning faolligi oshadi
- bilimlar mustahkamlanadi
- kreativ va texnik fikrlash rivojlanadi
- amaliy kompetensiyalar shakllanadi

Shuningdek, o'quvchilarda mustaqil qaror qabul qilish va jamoada ishlash ko'nikmalari rivojlanadi.

Xulosa. Texnologiya fanini o'qitishda amaliy mashg'ulotlarni samarali tashkil etish zamonaviy metodlardan foydalanishni talab etadi. Loyiha metodi, muammoli o'qitish, o'yinli metodlar va raqamli vositalar o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini kompleks rivojlantirishga xizmat qiladi.

Shu bois ushbu metodlarni tizimli va maqsadga yo'naltirilgan holda qo'llash texnologiya ta'limining sifatini oshirishning muhim omili hisoblanadi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Avazov G'.B. Bo'lajak "texnologiya" fani o'qituvchilarini kasbiy faoliyatga tayyorlashda kreativ kompetentlikni rivojlantirish tizimining pedagogik zarurati.// Maktabgacha va maktab ta'limi ilmiy-metodik jurnali. –Toshkent. 2025. 9-son – B. 69-71. (13.00.02. №).
2. Barataliyeva N. Bo'lajak servis xodimlarining texnik-ijodkorligini rivojlantirishda kreativ o'quv muhiting roli "Journal of international scientific research ISSN: 3030-3508 April, 2025. B.32-35
3. Barataliyeva N. M. Using the case-study method in teaching the science of service. International interdisciplinary Research journal. World of science. 25.12.2023. P-224-227.
4. Barataliyeva N. M. Bo'lajak servis xodimlarining texnik ijodkorligini rivojlantirishda kreativ o'quv muhiting roli. Journal of international scientific research. Volume 2, issue 8, April, 2025. P-32-35 <https://spaceknowledge.com/index.php/JOISR/article/view/1464>